

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΠΕ-01 Νευροβιολογία, ψυχοφαρμακολογία και αιτιοπαθογένεια της εξάρτησης

Υπεύθυνος Μαθήματος: Γ. Παναγής

Διδάσκοντες: Σ. Γιακουμάκη, Α. Καστελλάκης, Ε. Καφετζόπουλος, Κ. Κοκκώλης, Κ. Σβορώνος, Δ. Φωτόπουλος

Περιγραφή και μαθησιακά αποτελέσματα

Το μάθημα αυτό καλύπτει το πεδίο της βιολογικής βάσης της εξάρτησης. Θα παρουσιαστούν οι μοριακές, κυτταρικές και νευρωνικές αλλαγές που λαμβάνουν χώρα κατά την εγκατάσταση της εξάρτησης. Επιπλέον θα παρουσιαστούν οι φαρμακολογικές ιδιότητες και οι δράσεις των πιο σημαντικών εθιστικών ουσιών και των επιπτώσεων που έχει η χρήση τους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στην σωματική και ψυχική υγεία.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν κατανοήσει με ποιο τρόπο οι νευροεπιστήμες προσεγγίζουν τον εθισμό και να μπορούν να ερμηνεύσουν τη συγκεκριμένη συμπεριφορά με βάση τη δομή και τη λειτουργία του εγκεφάλου. Επιπλέον, θα πρέπει να γνωρίζουν τις δράσεις των κυριότερων εθιστικών ουσιών στο νευρωνικό επίπεδο και το επίπεδο της συμπεριφοράς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της καθεμίας.

Περιεχόμενο Μαθήματος – Πρόγραμμα Διδασκαλίας

Ημερομηνία	Τίτλος Ενότητας	Διδάσκων
Τετάρτη 10/10/18 14.30-17.30	Τι είναι ο εθισμός a. Προσδιορισμοί και χαρακτηριστικά b. Διαγνωστικά κριτήρια και η σημασία τους c. Μοντέλα μελέτης του εθισμού στις νευροεπιστήμες	Γ. Παναγής
Τετάρτη 17/10/18 14.30-17.30	Εισαγωγή στη νευροψυχοφαρμακολογία του εθισμού a. Κατηγοριοποίηση εθιστικών ψυχοτρόπων ουσιών b. Βασικές αρχές Φαρμακολογίας c. Το ΚΝΣ: Νευρώνες – Νευροδιαβίβαση d. Νευρωνικά κυκλώματα και νευροδιαβιβαστές στον εθισμό	Γ. Παναγής

Τετάρτη 24/10/18 14.30-17.30	Μοντέλα για την κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό a. Το μοντέλο θετικής ενίσχυσης b. Το μοντέλο σωματικής εξάρτησης c. Το μοντέλο κινήτρου-ευαισθητοποίησης d. Το μοντέλο των αντίθετων διεργασιών e. Παράγοντες που σχετίζονται με την ανάπτυξη και τη διατήρηση της εθιστικής συμπεριφοράς.	Γ. Παναγής
Τετάρτη 7/11/18 14.30-17.30	Γενετικοί παράγοντες και προδιαθεσιμότητα στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό	Α. Καστελλάκης
Τετάρτη 14/11/18 14.30-17.30	Ο ρόλος του στρες και του άξονα υποθάλαμος-υπόφυση-επινεφρίδια στον εθισμό και την υποτροπή.	Α. Καστελλάκης
Δευτέρα 19/11/2018 11.30-14.30	Νευρογνωστικά ελλείμματα και ο ρόλος τους στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό I	Σ. Γιακουμάκη
Τετάρτη 21/11/18 14.30-17.30	Ντοπαμίνη, ανταμοιβή και εθισμός	Ε. Καφετζόπουλος
Δευτέρα 3/12/18 11.30-14.30	Νευρογνωστικά ελλείμματα και ο ρόλος τους στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό II	Σ. Γιακουμάκη
Τετάρτη 5/12/2018 14.30-17.30	Ψυχοδιεγερτικά, οπιούχα/οπιοειδή και ψευδαισθησιογόνα	Κ. Κοκκώλης
Τετάρτη 12/12/2018 14.30-17.30	Αλκοόλ, κάνναβη και νικοτίνη	Δ. Φωτόπουλος
Τετάρτη 17/12/2018 14.30-17.30	Η φαρμακευτική αντιμετώπιση της εξάρτησης από οπιούχα/οπιοειδή	Κ. Σβορώνος
Τετάρτη 9/1/2019 14.30-17.30	Παρουσιάσεις φοιτητών	
Τετάρτη 16/1/2019 14.30-17.30	Παρουσιάσεις φοιτητών	

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι

Διαλέξεις και παρουσιάσεις εργασιών. Η παρακολούθηση των διαλέξεων **είναι υποχρεωτική** (δικαιολογούνται μόνο 2 απουσίες).

Αξιολόγηση

A) Παρουσίαση Ερευνητικής Εργασίας (30% της τελικής βαθμολογίας)

Κάθε ΜΦ θα παρουσιάσει σχετική με το θέμα του μαθήματος πρωτότυπη ερευνητική εργασία που θα έχει δημοσιευτεί κατά τα έτη 2017 ή 2018 σε έγκριτο επιστημονικό περιοδικό. Στόχος θα είναι όχι απλά η παράθεση δεδομένων από τους ΜΦ που θα παρουσιάζουν, αλλά η συζήτηση και η κριτική των σχετικών θεμάτων από τους υπόλοιπους συναδέλφους. Για το σκοπό αυτό, οι εργασίες που θα παρουσιάζονται θα έχουν μελετηθεί από τους υπόλοιπους ΜΦ. Η βαθμολογία θα προκύψει τόσο από την παρουσίαση όσο και από τη συμμετοχή στη συζήτηση κατά τις παρουσιάσεις. Οι παρουσιάσεις θα πραγματοποιηθούν κατά τις δύο τελευταίες συναντήσεις (οι ημερομηνίες όπως προβλέπονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα του μαθήματος).

B) Συγγραφή εργασίας κριτικής ανασκόπησης (70% της τελικής βαθμολογίας)

Στόχος της εργασίας είναι οι φοιτητές να συγγράψουν εργασία κριτικής ανασκόπησης σε θέμα της επιλογής τους με τη μορφή δημοσίευσης σε επιστημονικό περιοδικό.

Η έκταση της εργασίας δε θα πρέπει να ξεπερνά τις 4000 λέξεις (χωρίς τις βιβλιογραφικές αναφορές) και θα πρέπει να έχει τις ακόλουθες γενικές ενότητες: Περίληψη (όχι πάνω από 250 λέξεις), Εισαγωγή, Κυρίως σώμα (χωρισμένο σε υπο-ενότητες ανάλογα με το θέμα), Περιορισμοί και Προοπτικές, Συμπεράσματα, Βιβλιογραφικές αναφορές.

Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των βιβλιογραφικών αναφορών, οι οποίες πρέπει να καταχωρηθούν με τη μορφή που προτείνει η American Psychological Association.

Κάθε φοιτητής θα εκπονήσει **ατομική εργασία**.

Η εργασία θα αξιολογηθεί ως προς την ποιότητα και την πληρότητα της ανασκόπησης της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και κυρίως ως προς την κριτική προσέγγιση του θέματος.

Οι εργασίες θα υποβληθούν ηλεκτρονικά μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, σε ημερομηνία που θα ορίσουν οι διδάσκοντες σε συνεργασία με τους φοιτητές.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

1. Koob, G.F., Arends, M., & Le Moal, M. (2014). Drugs, addiction, and the brain. Amsterdam: Academic Press.
2. Meyer, J.S., & Quenzer, L.F. (2005). Psychopharmacology: Drugs, the brain and behavior. Sunderland, Massachusetts: Sinauer.
3. Σειρά άρθρων που βρίσκονται στο e-learn